

føle denne Samvittighedens Røst hos sig, som burde sige dem, at der netop til geistlige Embeder, fremfor til noget andet Embede, kræves Overbeviisning, Varme og Inderlighed for med Gavn at kunne virke deri? Og ligger det ikke i hele Folketjensens nuværende Ordning, at der omkring i Landet maa findes Præster, som, efterat de tidlig have afsluttet deres videnskabelige Uddannelse, sendes hen paa Steder, hvor Folk ikke have en saadan Dannelse, og hvor de let komme til at føle sig i et overlegent Forhold til dem, der i kirkelig Henseende maae bedømmes efter ganske andre Egenskaber, uden at de have Nogensomhelst om sig, som kan paaminde dem om, hvad der er deres Pligt saavel overfor Menigheden som overfor Kaldet? I det Hele taget ligger der ikke heri Meget, som kan sløve dem i deres Gjerning, og Meget, som vel kan gjøre det ønskeligt, at der var en Spore for dem til at vedligeholde og udvikle det aandelige Liv, som maastee har været hos dem i deres Ungdom, men som saa let kan ældes og døe med Aarene? Dette er for mig en Hovedbetydning af dette Forslag, dette, at det kan være en saadan Spore for Folketjensens Embedsmænd. Det er ganske vist, som det er blevet sagt, at Forslaget, som det foreligger, ikke ligefrem vil faae stor Anvendelse, — jeg haaber dog, at de to Menigheder, som allerede oftere ere nævnte, den paa Bornholm og den i Nyslinge, ville ved Hjælp af denne Lov kunne komme ind som fuldtberettigede Led under Folketjens, og jeg haaber ligeledes, at man paa et Par andre Steder i Landet, hvor der allerede nu er en følelig Trang tilstede, strax vil blive fyldestgjort ved denne Lov. Men vil Loven end ikke komme til at virke i særdeles stort Omfang, er det jo ikke destomindre fuldkommen berettiget, at vi give den for de enkelte Steder, hvor der allerede føles eller snart vil blive følt Trang til den. Jeg maa maastee hertil sige een Betragtning. Naar Staten har anvendt — som Tilfældet vel er — ibetmindste over en Million paa Uddannelsen af 3—400 theologiske Candidater til Overtagelse af Præsteembederne i Folketjens, og disse maae gaae ledige vel i 15 af deres Ungdoms og Manddoms kraftigste Aar, fordi der ikke er noget Sted, hvor de kunne

blive ansatte, ligger det da ikke nær, at hvor der overhovedet er Brug for deres Tjeneste og Virksomhed, og hvor man vil gjøre de nødvendige Offre derfor, der skulle disse Mænd have Afgang til at virke for den Gjerning, som de have uddannet sig til, og for hvis Skyld Staten har offret saa Meget? Skulde det ikke endog være næsten paatrængende paa en Tid som denne, hvor det gjælder om at udvikle alle vore Kræfter, saavel materielle som aandelige, for at kunne bestaae som Folk? Men dette steer ikke ved dette Lovforslag; dets umiddelbare Anvendelse vil, som sagt, ikkun blive ringe. Ikke destomindre har Lovforslaget for mig en stor Betydning, navnlig den, at være en Spore for Præsterne til at tage sig sammen og virke, hvad de kunne, i det Kald, hvori de ere satte, det vil være en Spore for Provsterne og Bisopperne til, saaledes som det ogsaa blev antydet af den høitærede Minister, at see, hvor Tilsynet ikke har været tilstrækkeligt, ja, det vil være en Spore for selve Kirkeministeren til, naar han skal besætte Embeder, at tage Hensyn til de virkelige Forhold i Menighederne og søge, maastee mere end han hidtil har gjort, at afhjælpe en Trang, hvor den allerede er tilstede, inden den skaffer sig en Udvei gjennem dette Lovforslag. Det vil vise dem Alle, at der er visse Grændser, som ikke maae overskrides. Dette er for mig en stor Betydning af dette Lovforslag. Det er min Overbeviisning, at det for Folkets aandelige og kirkelige Liv vil have meget vigtige Følger, ikke saa meget ved, hvad det øjeblikkeligt og umiddelbart kan udrette, som ved, hvad det middelbart gjennem hele Samsfundsordningen vil bevirke. Derfor tør jeg maastee udtale det samme Haab, hvormed jeg sluttede mit første Foredrag, at der maatte vise sig det samme Fleertal for det ved denne Behandling som ved de tidligere, for at det kan sees, at det er et almindeligt Ønske, at dette lille Skridt dog engang maatte blive gjort.

Formanden: Jeg skal bemærke, at der er begjært Afslutning af Forhandlingerne. Der er kun eet Medlem, som endnu har begjært Ordet, nemlig det ærede Medlem for Svendborg Amts 3die Valgkreds.